

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України

Вінницький національний медичний
університет ім. М.І.Пирогова

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД ТА СВІТОВИЙ ВИМІР

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
7 лютого 2019 року

Вінниця, 2019

Підготовка сучасного конкурентоспроможного студента вимагає від педагогічного колективу не тільки постійного оновлення робочих програм, календарно - тематичних планів лекцій та практичних занять, робочих зошитів, методичних розробок, а й наповнення їх сучасним змістовним матеріалом. Важливим напрямком педагогічного процесу є робота над тестовими завданнями. Фіналом цього процесу є опанування теоретичних тестових завдань англійською мовою, що є серйозною проблемою для значної частини як вітчизняних студентів, так і викладачів. Для інтенсифікації засвоєння українськими студентами тестів англійською мовою колективом кафедри створюється посібник з набором тестів та розширених відповідей на них українською та паралельно англійською мовами. Такий підхід на нашу думку сприятиме вивченню термінологічної спрямованості предмету та відповідає сучасному рівню професійних вимог.

Отже підготовка конкурентоспроможного спеціаліста – це насамперед проблема особистісного та професійного розвитку фахівця, який повинен бачити свою професію у всій сукупності, знати вимоги до неї, розуміти зміст і специфіку своєї діяльності, орієнтуватися в колі професійних задач і бути готовим вирішувати їх у мінливих умовах сучасного суспільства.

Тихолаз В.О., Школьніков В.С., Кондор Ю.Ю, Рущька І.А,
Залевский Л.Л., Лопаткіна О.П., Антонюк Т.В.

Методологічні принципи і інноваційні методи викладання дисципліни анатомія людини

Сучасний етап розвитку професійної освіти характеризуються пасивною передачею досвіду у формі певної завершеної системи знань, вмінь і навичок. На зміну такому підходу приходять інноваційні методики навчання. Проте, у медичних ВНЗ України на доклінічному етапі панує традиційний метод, побудований на інформаційній моделі. Теоретичною базою професії лікаря є анатомія людини, яка у системі медичної освіти має фундаментальне та важливе клінічне значення. Специфічність і складність викладання анатомії людини зумовлена значним об'ємом засвоюваного студентом матеріалу. Анатомія людини, як базисна дисципліна, вимагає від студента вивчення анатомічних термінів та знання препаратів. Поза сумнівом, у зв'язку зі специфікою викладання анатомії людини (демонстрація і вивчення вологих препаратів), значення традиційних методів навчання зменшувати не слід. Але, вочевидь, інформаційна модель, незважаючи на постійне вдосконалення методичної інфраструктури, призводить до зниження пізнавальної активності, рівня мотивації і, як наслідок - ефективності навчання.

Установка на результат, притаманна традиційним методикам, формує ціннісну орієнтацію, яка нерідко негативно відзеркалюється на прагненні студента до дослідницького пошуку. Домінування орієнтації на оцінку призводить до вихолощення та збіднення змісту пізнавальної діяльності. Однак, органи та структури тіла людини на трупах та анатомічних препаратах досить часто виглядають по-іншому, не так, як на зображеннях у атласах та підручниках.

Однією з форм самостійної роботи студентів на кафедрі анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова є препарування тіла людини, його частин та окремих органів. Головна мета даного напрямку роботи - розвиток не тільки мануальних навичок, а й творчих якостей майбутнього лікаря. Під керівництвом викладача студенти засвоюють методику анатомічного препарування, виявляють варіантнімінливості особливості в будові тіла, що надалі сприяє набуванню навичок індивідуального підходу до хворого.

Розкриваючи суперечливі положення і відмінності поглядів на розвиток, функцію та будову того чи іншого органу, студенти навчаються з великого обсягу матеріалу робочої програми з дисципліни відокремлювати основне та обґрунтовувати свою власну думку. На даному етапі навчально-пізнавальної діяльності відбувається переорієнтування викладача на «сильних», обдарованих студентів. Студенти з високою мотивацією навчання під керівництвом викладачів проводять дослідження науково-прикладного характеру, у науковому гуртку кафедри, де розглядають практичні аспекти анатомії, основи ембріології та опановують антропологію і антропометрію.

Кращі вихованці студентського наукового гуртка є учасниками наукових конференцій різного рівня та Всеукраїнських олімпіад з анатомії людини. Науково-пізнавальна робота серед студентів I курсу є першою їх спробою самостійної дослідницької діяльності. Тому, від викладача на даному етапі потрібні не лише висока кваліфікація і педагогічна майстерність, але й такт, вміння оптимістично налаштувати студента.

Для того, щоб студенти розуміли необхідність вивчення анатомії людини викладачу потрібно знайти опорні точки інтеграції предмета з іншими фундаментальними та клінічними дисциплінами. Протягом останнього десятиліття все більшого значення у вивченні анатомії набуває «поверхнева анатомія», яка досліджує форму та пропорції тіла людини та поверхневих орієнтирів, які відповідають більш глибоким структурам, прихованим від демонстрації. Переорієнтування у викладанні на «поверхневу анатомію» пов'язане з тісною її інтеграцією з клінічною практикою, оскільки вона є базою фізикального обстеження хворого. На кафедрі анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова студентами разом з викладачами були виготовлені об'ємні моделі тіла та частин тіла людини, на яких зображено ділянки іннервації шкіри та розташування дерматомів. Виготовлена об'ємна модель може бути використана як для пояснення матеріалу так і для перевірки знань студентів.

Отже, інноваційний підхід до викладання анатомії людини, як і інших дисциплін базового рівня, розвиває креативні якості й аналітичні здібності особистості майбутнього лікаря, розширює її світогляд, вказує на можливості наукової методології в пізнанні предмета. Самонавчання та об'єктивна оцінка повинні бути підкріплені підтримкою кваліфікованих фахівців.